

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานประการหนึ่งในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กระบวนการทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นเครื่องมือในการเตรียมคนให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพที่สามารถพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตนเอง ครอบครัว และบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การศึกษาพึงมุ่งพัฒนาคนให้สมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ และสังขมรวมถึงในระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรมมุ่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” กล่าวคือ เป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด มีจินตนาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความรู้ความสามารถ (นางดารณี เทียมเมือง, 2545, หน้า 1)

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ภาษาเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรม อารยธรรม ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ สำหรับประเทศไทยภาษาไทยมีความสำคัญเพราะเป็นภาษาประจำชาติอันแสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความมั่นคงของชาติที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้จะใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันแล้วยังใช้ในการประกอบอาชีพ การเมืองการปกครอง การถ่ายทอดวัฒนธรรม รวมทั้งศึกษาค้นคว้าสรรพวิทยาการต่างๆ ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษามักจะประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

ภาษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเตรียมพื้นฐานการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนการจัดประสบการณ์ด้านภาษาเป็นการพัฒนาความพร้อมทางสติปัญญาของผู้เรียนเป็นอย่างมาก เพราะภาษาเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทั้งหมด และเป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์ที่ผู้เรียนเองใช้สื่อสารกับผู้อื่นโดยอาศัยทักษะ 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อใช้ในการรับสารและส่งสารซึ่งทักษะ 4 ด้านนี้ ควรได้รับความเตรียมความพร้อมไปพร้อมๆ กันดังที่ (บุญยาพร ปฐมพัฒนา, 2543, หน้า 2) กล่าวว่า “การฟังและการพูดถือเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมที่ดีมีการส่งเสริมอย่างเพียงพอ และเหมาะสมจะทำให้การเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมั่นคง มีความชำนาญ และเกิดความ

แม่นยำยิ่งขึ้น ” ด้วยเหตุผลที่ทักษะทางภาษาทั้ง 4 มีความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรวิชาภาษาไทยทั้งระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดให้ฝึกทักษะดังกล่าวเพื่อใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งทักษะหนึ่งที่จะต้องใช้การสื่อสารเป็นอันมากทั้งในชั้นเรียนและในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาพูดให้ถูกต้องต้องอาศัยกระบวนการคิดในการลำดับความคิดออกมาให้เป็นระเบียบเป็นเหตุเป็นผลต่อเนื่องกัน ถ้าหากกระบวนความคิดไม่ดีไม่ชัดเจนก็อาจเกิดปัญหาในการสื่อสาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ การพูดนับเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้มากเป็นอันดับ 2 รองจากการฟัง ซึ่งเป็นกิจกรรมการใช้ภาษาที่ใช้มากที่สุด (นภดล จันทร์เพ็ญ, 2542, หน้า 55) ดังนั้นผู้ที่สามารถจะพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องมีความสามารถทางการใช้ภาษาพูดได้เป็นอย่างดีสามารถใช้ถ้อยคำสำนวนในการพูดสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และชัดเจน

ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การพูดมีความสำคัญยิ่งสมควรได้รับการเอาใจใส่และพัฒนาอยู่เสมอโดยเฉพาะการพูดในที่ชุมนุมชนนับเป็นทักษะที่สำคัญซึ่งนักเรียนควรจะได้รับ การฝึกฝนเพื่อจะเป็นพื้นฐานในการพูดในระดับที่สูงขึ้น แต่โดยที่ทักษะการพูดจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับทักษะด้านอื่นคือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน จึงทำให้ไม่สามารถฝึกทักษะการพูดให้แก่แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะทักษะการพูดต้องใช้เวลาในการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญและเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การฝึกทักษะการพูดจึงมีปัญหาลดลงมาดังที่ ลิตเติลวูด ฟินอคเซียโรและชิบายน (Little wood, 1982, p. 50, Finnochiaro, 1983, p. 27, Sibayan, 1984 , p. 42) กล่าวว่า การเรียนการสอนทักษะการพูดในชั้นเรียนปกติที่สอนให้นักเรียนฝึกพูดพร้อมกันทั้งชั้นนั้นทำได้ยากและไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการเรียนการสอนวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพนั้น ผู้เรียนต้องใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงและสอดคล้องกัน (สิริพร ป้องกงลาด, 2540, หน้า 5) ที่กล่าวว่า บางครั้งครูไม่สามารถสอนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง การที่นักเรียนขาดประสบการณ์และใช้ภาษาในการสื่อความหมายอย่างไม่ถูกต้องเกิดจากกระบวนการเรียนของนักเรียน ครูจึงต้องมีหน้าที่จัดหากระบวนการเรียนการสอนโดยมุ่งกิจกรรมที่จะนำมาช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสื่อสารในชีวิตจริงได้

การพูดที่ดีและสื่อความหมายได้ถูกต้องนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้พูดจะต้องมีความสามารถในการเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องเหมาะสม มีการเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ มีสาระมีคุณค่ามีการเกริ่นนำและการสรุปที่น่าสนใจ ในด้านบุคลิกภาพซึ่งประกอบด้วย สายตา ท่าทาง การแต่งกายต้องมีความเหมาะสม นอกจากนี้จะต้องมีการอ้าวงอึงแหล่งที่มา มีหลักฐานและอุปกรณ์ประกอบการพูด แต่การฝึกทักษะการพูดในปัจจุบันโดยเฉพาะในรายวิชา ทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนพบว่า มีปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการพูดในที่

ชุมชนอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับเกณฑ์การวัดผลทักษะการพูดของกลุ่มโรงเรียนในสังกัด คณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่กำหนดเกณฑ์การประเมินนักเรียนผ่านทักษะการพูดไว้ 60 เปอร์เซนต์ จุดประสงค์รายวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีลักษณะพึงประสงค์คือ จุดประสงค์ที่ 1 นักเรียนสามารถพูดรายงานหน้าชั้นเรียน พูดโน้มน้าวใจ พูดแสดงทัศนะได้ถูกต้องเหมาะสม จุดประสงค์ที่ 2 นักเรียนสามารถพูดในโอกาสต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จากผลการประเมินด้านทักษะการพูดในที่ชุมชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ได้จากการสำรวจผลการทดสอบโดยพิจารณาจากคะแนนจุดประสงค์รายวิชาที่ผ่านมา ด้านการพูดพบว่า นักเรียนไม่สามารถพูดรายงานหน้าชั้นเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและนอกจากนั้นพบว่านักเรียนไม่สามารถพูดในโอกาสต่างๆ ได้แก่ การกล่าวคำอำลา การกล่าวแสดงทัศนะได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (ทศพร เชื้อมชิด, 2544, หน้า 8) นอกจากนี้ครูสอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า นักเรียนไม่สามารถพูดรายงานหน้าชั้นเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักเรียนยังไม่สามารถพูดในโอกาสต่างๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เนื้อหาทางด้านทักษะการพูดในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่หลักสูตรรายวิชาภาษาไทยได้กำหนดให้ผู้เรียนเรียนนั้น มีเนื้อหาทางด้านพัฒนาทักษะพื้นฐานทางการพูดอยู่มาก ดังรายละเอียดของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ใน หลักสูตรรายวิชาภาษาไทย

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ให้ความสำคัญกับทักษะการพูดเป็นอย่างมาก ดังนั้นครูผู้สอนภาษาไทยจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการพูดให้แก่นักเรียน

การพัฒนาทักษะการพูดให้แก่ผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงนี้ ต้องอาศัยการใช้ถ้อยคำ การใช้เสียง และการใช้ท่าทางที่เหมาะสมประกอบการพูด เป็นเรื่องสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องพัฒนาให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะ เพราะทักษะขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ด้านนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การพูดสัมฤทธิ์ผล ดังที่ (สมจิต ชิวปรีชา, 2539, หน้า 48 – 83) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้ถ้อยคำ การใช้เสียง และการใช้ท่าทางไว้ว่า การใช้ถ้อยคำภาษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการพูด การใช้ภาษาเป็นและถูกต้องจะเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ สติปัญญา และความรู้สึกนึกคิดต่างๆ ของผู้พูด ถ้าผู้พูดรู้จักเลือกใช้ภาษาหรือคำพูดที่สั้น กระชับ ใจความ และให้ความประทับใจผู้ฟังย่อมจะทำให้ประสบความสำเร็จในการพูดเป็นอย่างดี เสียงและน้ำเสียงเป็นปัจจัยสำคัญของการพูด เพราะการเปล่งเสียงพูดเป็นการแสดงออกของมนุษย์เพื่อสื่อสารความคิดของตนให้ผู้อื่นทราบ น้ำเสียงบอกถึงอารมณ์ ความนึกคิดของผู้พูด ดังนั้นการใช้เสียงจะต้องให้สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะ อารมณ์ และความเข้มข้นของภาษา การใช้เสียงที่ถูกต้องเป็นตัวการที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดไปยังผู้ฟังให้เข้าใจและมีความรู้สึกคล้อยตาม กิริยาท่าทางของผู้พูดเป็นปัจจัยสำคัญของการพูด กิริยาอาการและท่าทางทุกอย่างของผู้พูดที่ปรากฏต่อสายตาของ

ผู้ฟังย่อมมีส่วนช่วยกระตุ้น ความสนใจของผู้ฟังไม่ว่ากิจกรรมนั้นผู้พูดจะกระทำไปโดยไม่รู้ตัวหรือรู้ตัวก็ตาม ย่อมสื่อความหมายควบคู่กันไปกับคำพูดและเสียงที่พูดได้ทั้งสิ้น ถ้ากิริยาอาการแสดงออกไปในทางดีก็ย่อมเป็นการเสริมความหมาย และน้ำหนักให้แก่คำพูดของผู้พูดมากขึ้น ทำให้การพูดประสบความสำเร็จ

นอกจากครูผู้สอนจะให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของทักษะพื้นฐานด้านการใช้ถ้อยคำ การใช้เสียง และการใช้ท่าทางการประกอบการพูดที่เหมาะสมแล้ว ครูยังจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะขั้นพื้นฐานดังกล่าวเพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยการฝึกพูดหน้าชั้นเรียนในลักษณะการพูดต่อหน้าชุมชนเป็นกิจกรรมที่ครูภาษาไทยสามารถจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการพูดได้เป็นอย่างดีเพราะการพูดหน้าชั้นเรียนนี้เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงพฤติกรรมการใช้เสียง การใช้ถ้อยคำ และการใช้ท่าทางการประกอบการพูดอย่างชัดเจน ซึ่งพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมานั้นครูผู้สอนสามารถนำมาพิจารณาได้ว่า ควรปรับปรุง ฝึกฝน ส่งเสริม และพัฒนาองค์ประกอบทางด้านการใช้ถ้อยคำ การใช้เสียง และการใช้ท่าทางของผู้เรียนในส่วนใดบ้าง ช่วยให้ครูผู้สอนพัฒนาผู้เรียนได้ตรงจุดประสงค์และเกิดสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน อีกทั้งการจัดกิจกรรมการฝึกพูดหน้าชั้นเรียนยังมีความเหมาะสมที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพราะนักศึกษาในระดับชั้นนี้เป็นนักศึกษาที่มีช่วงวัยอยู่ในช่วงวัยรุ่น จึงควรที่จะได้รับการฝึกฝน พัฒนาตนให้มีบุคลิกภาพที่ดี กล้าแสดงออก ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติตนในสังคมและงานอาชีพต่อไป ซึ่งในการจัดกิจกรรมดังกล่าวผู้วิจัยเล็งเห็นว่าควรมีนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียนมาใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบบทบาทสมมติมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพราะวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้อื่น ได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา นอกจากนี้ยังเป็นวิธีสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะในการเผชิญสถานการณ์ตัดสินใจและแก้ปัญหา เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมาก ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน และการเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนเพราะข้อมูลมาจากผู้เรียนโดยตรง

ด้วยเหตุที่การพัฒนาทักษะการพูดมีความสำคัญต่อผู้เรียน และการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนด้านการพูดให้แก่ผู้เรียนสามารถที่จะใช้ข้อมูลที่ได้จากพฤติกรรมแสดงออกทางด้านการใช้ถ้อยคำ การใช้เสียง และการใช้ท่าทางการประกอบการพูดดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนเทคนิคพิเศษการลพบุรี จึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการพูดต่อที่ชุมนุมชนของนักเรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติประกอบการพูดวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ ของนักศึกษาในแผนกพาณิชยกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนเทคนิคพิเศษการลพบุรี

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดต่อที่ชุมนุมชนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการพูดต่อที่ชุมนุมชนของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติกับการสอนแบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติกับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลจากการดำเนินการวิจัย ทำให้นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 มีความสามารถในการพูดต่อที่ชุมนุมชนเพิ่มมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
2. นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการพูดต่อที่ชุมนุมสูงชัน
3. นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 โรงเรียนสายอาชีพศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเขาสายยอด อำเภอเมืองลพบุรี จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนปอสีเทคนิค ลพบุรี โรงเรียนเทคโนโลยีละโว้ โรงเรียนเทคนิคพาณิชยการลพบุรี และ โรงเรียนเอเชียบริหารธุรกิจเทคโนโลยีลพบุรี มีนักศึกษาทั้งหมด 309 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชันปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 แผนกพาณิชยกรรมสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจและสาขา งานการบัญชี โรงเรียนเทคนิคพาณิชยการลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 44 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

โดยการจับสลากจากประชากร 4 โรงเรียน และจับสลากอีกครั้งได้ กลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 1 ห้องเรียนจำนวน 22 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนซึ่งจำแนกออกเป็น 2 วิธีคือ

2.1.1 การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนบทบาทสมมติ

2.2.2 การสอนแบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้ซึ่งจำแนกได้ 3 ด้านคือ

2.1.2 ความสามารถในการพูดต่อที่ชุมนุมชน

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.3 ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ

3. ระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลอง 1 ภาคเรียน สัปดาห์ละ 1 แผน ๑ ละ 2 ชั่วโมง รวม 4 สัปดาห์ 8 ชั่วโมง

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เรื่องการพูดต่อที่ชุมนุมชน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1

1) การพูดบรรยาย

2) การพูดอภิปราย

3) การพูดปาฐกถา

4) การโต้วาทิ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพูดต่อที่ชุมนุม หมายถึง การพูดในที่สาธารณะที่มีกลุ่มชนหรือบุคคลเป็นจำนวนมาก ซึ่งประกอบด้วยบุคคล เพศ วัย ความรู้ ความต้องการ อุปนิสัยใจคอที่แตกต่างกันแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การพูดบรรยาย หมายถึง การพูดอธิบาย ชี้แจง บอกเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติ

2. การพูดอภิปราย หมายถึง การพูดจาปรึกษาหารือกัน เพื่อพิจารณาออกความเห็น

3. การพูดปาฐกถา หมายถึง การพูดเพื่อให้ความรู้ ข้อเท็จจริงเพื่อประดับสติปัญญาแก่ผู้ฟังจำนวนมาก

4. การโต้วาทิ หมายถึง เป็นการพูดที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะและมีเหตุผล ตลอดจนโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังคล้อยตาม

บทบาทสมมติ หมายถึง การสอนโดยใช้บทบาทที่สมมติขึ้นจากสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอน โดยให้ผู้เรียน สวมบทบาทนั้นและแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติของผู้แสดงที่มีต่อบทบาทนั้นโดยใช้ขั้นตอนบทบาทสมมติของ ทิศนา ขัมมณี มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งมี 6 ขั้นตอนคือ

1. การเตรียมการ
2. การเริ่มบทเรียน
3. การเลือกผู้แสดง
4. การเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม
5. การแสดง มีการจัดฉากง่ายๆ ดูสวยงาม
6. การวิเคราะห์ อภิปรายผลการแสดง

การสอนแบบปกติ หมายถึง การเรียนการสอนโดยยึดกิจกรรมตามคู่มือครูทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ กรมอาชีวศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป

ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย ความสามารถในการพูดในที่ชุมนุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ

ความสามารถในการพูดในที่ชุมนุม หมายถึง ความสามารถในการด้าน บุคลิกภาพ น้ำเสียง และการออกเสียง การใช้ภาษา การใช้อากัปกิริยาท่าทาง เนื้อหาสาระ การจัดระเบียบ / การนำเสนอ การใช้สื่อดัดแปลง และ คุณธรรมและบทบาทการนำเสนอ

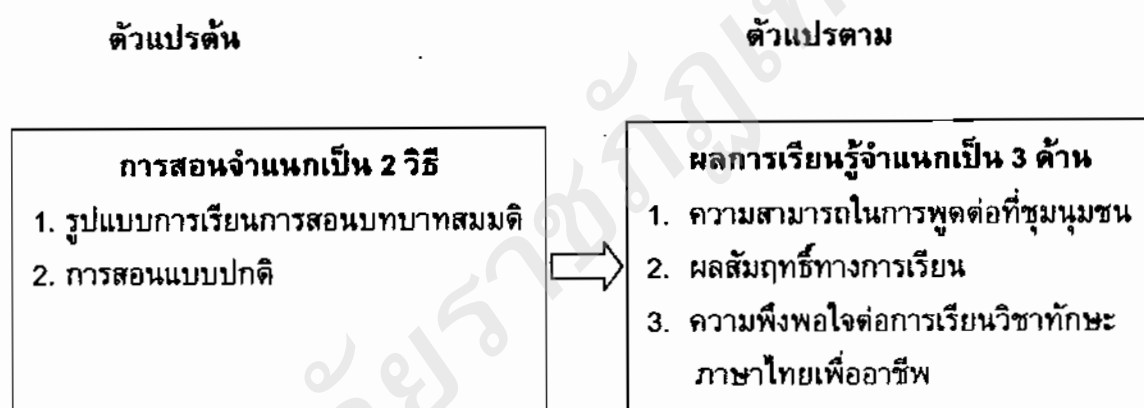
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพูดในที่ชุมนุมวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับขณะนั้นแล้วสามารถตัดสินใจว่าสิ่งที่ตนได้รับนั้นตอบสนองต่อความต้องการของตนมากน้อยเพียงไร

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 โรงเรียนเทคนิคพณิชยการลพบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกด้วยการกำหนดบทบาทหน้าที่ตามความจำเป็นของเหตุการณ์จึงทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกนึกคิดในบทบาทที่ตนเองได้ทดลองสมมติให้ตนเองเป็นผู้มีบทบาท ซึ่งเมื่อปฏิบัติจะส่งผลให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างซาบซึ้งผู้วิจัยจึงขอเสนอกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการพูดต่อที่ชุมนุมชนของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติสูงกว่าการสอนแบบปกติ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพูดต่อที่ชุมนุมชนของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติสูงกว่าการสอนแบบปกติ
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบทบาทสมมติสูงกว่าการสอนแบบปกติ